

Naturmangfold, utredningsplikt, saksbehandlingsfeil

Da området ble lagt inn i kommuneplanens arealdel i 2020, som fremtidig byggeområde for fritidsbebyggelse, ble det ikke gjennomført KU. Dette har Statsforvalteren (tidligere Fylkesmannen) påpekt i innspill og ved varsel om oppstart av reguleringsplan på denne måten: *"Av konsekvensutredninga av innspillet til kommuneplanen kan det synes som at utredning av en rekke temaer er forskjøvet til reguleringsplanprosessen. Vi forutsetter at hensyn og tiltak som ikke har vært tilstrekkelig utredet i forbindelse med kommuneplanarbeidet, utredes tilfredsstillende i planprosessen."* (Vedlegg 9 – Innkomne innspill og oppsummering).

Dette viser at kommunen valgte å forskyve utredningsplikten, og ikke gjøre en grundig konsekvensutredning på kommuneplannivå, men heller at det skulle utredes ved detaljregulering.

Nå når detaljreguleringen foreligger og er vedtatt, mangler fortsatt et tilstrekkelig og oppdatert kunnskapsgrunnlag. Naturverdier er kun overfladiske omtalt i planbeskrivelsen, som i all hovedsak baserer seg på eldre registreringer og tidligere vurderinger gjort i forbindelse med kommuneplanens overordnede KU. Det er ikke gjennomført noen ny, naturfaglig kartlegging eller systematisk vurdering av planens virkninger på bl.a. naturmangfold, friluftsliv eller strandsone. Det henvises i stedet vagt til overordnede planer og mål, uten konkret dokumentasjon eller vurdering av tiltakets påvirkning. Dette til tross for at Statsforvalteren i sitt innspill ved planoppstart i 2020, tydelig peker på behovet for at konsekvenser for naturmangfold og strandsone må utredes i reguleringsplanarbeidet, siden det finnes en rekke registrerte naturtypelokaliteter og truede arter innenfor planområdet. I tillegg nærhet til Sundholmen naturreservat og potensielle påvirkninger på verneformål.

Kommunen virker dessuten å ha gjort en feil lovanvendelse knyttet til KU. I planbeskrivelsen (kap. 2.3) står det eksplisitt at kommunen har:

"konkludert med at planarbeidet ikke utløser krav til konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven § 12-3 tredje ledd jf. § 4-2 og forskrift om konsekvensutredninger." Dette er misvisende, fordi plikt til konsekvensvurdering etter plan- og bygningsloven § 4-2 gjelder uansett og uavhengig av om KU-forskriften (§ 6 og vedlegg I/II) utløser krav til full

konsekvensutredning og planprogram. Det blir altså feil å tolke fravær av KU-plikt etter forskriften som fravær av plikt til konsekvensvurdering etter plan- og bygningsloven § 4-2, fordi sistnevnte gjelder uansett, og pålegger kommunen å vurdere virkninger av ethvert tiltak som kan få vesentlige konsekvenser for miljø og samfunn. Og i dette tilfellet foreligger det risiko for vesentlige miljøkonsekvenser, bl.a. dokumentert av innspillet fra Statsforvalteren.

Det fremstår som om kommunen har tolket at siden tiltaket ikke utløser krav om planprogram og formell konsekvensutredning etter KU-forskriften, så kan de også unnlate plikten til å vurdere planens virkninger etter plan- og bygningsloven § 4-2. Men dette blir feil, fordi § 4-2 er lovens sikkerhetsventil, og skal sikre at vesentlige konsekvenser faktisk blir vurdert, selv om tiltaket ikke er formelt KU-pliktig etter forskriften. Dette når det er risiko for vesentlige konsekvenser, som dokumentert i saken.

At kommunen har valgt ikke å konsekvensutrede da området ble lagt inn i kommuneplanens arealdel i 2020, og heller ikke har fulgt opp den utsatte utredningsplikten ved detaljregulering i 2025, utgjør en grunnleggende saksbehandlingsfeil. Fordi lovens krav til kunnskapsgrunnlag og utredningsplikt oppfylles ikke. Det betyr at kommunestyret har fattet vedtak uten at konsekvensene for bl.a, naturmangfold, friluftsliv og strandsone er tilstrekkelig vurdert og kjent, og dermed uten mulighet til å gjøre reelle interesseavveininger. Det er nettopp slike forhold lovens krav til konsekvensvurderinger skal sikre. Dessuten er forutsetningen som kommunen selv la til grunn i kommuneplanen, at utredning skulle skje på reguleringsplannivå, også brutt. Det utgjør flere saksbehandlingsfeil som samlet svekker vedtakets rettslige holdbarhet.

Peder Johan Pedersen, fylkesleder i Naturvernforbundet i Agder

